

18. V. 1933.

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1933.

Ljubljana, 10. maja 1933.

Štev. 4.—5.

33.

Uvedba obrednika v slovenskem jeziku.

Sveti Oče papež Benedikt XV. je 17. aprila 1921 dovolil, da se more po vsej kraljevini Jugoslaviji Rimski Obrednik uporabljati v domačem jeziku, na kar je ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič pozval Bogoslovno Akademijo v Ljubljani, naj priredi slovenski prevod; 17. junija 1921 je imenoval za to delo poseben odbor. Izvršitev se je zakasnila, ker je bilo treba prej ustaliti besedilo cerkvenih molitev, za katere je bilo v smislu naročila svete obredne skupščine z dne 5. avgusta 1898 treba doseči soglasje peterih škofij. Leta 1932 je bil slovenski prevod Rimskega Obrednika po izdaji iz leta 1925 dovršen in v potrdilo poslan sveti obredni skupščini v Rim. Sveti Oče papež Pij XI. ga je z dekretom Svete obredne skupščine štev. L. 62/932 od 23. novembra 1932 odobril in je dovolil, da ga smejo v kraljevini Jugoslaviji rabiti vsi duhovniki slovenskega jezika.

Celotna slovenska izdaja Rimskega Obrednika je natisnjena na tankem papirju in v tesno skupaj stoječih vrstah, da zaradi velikosti ni neprikladna in ne predraga. Za splošno uporabo je potrebna knjiga z bolj razločnim tiskom, bolj trpežna in po možnosti bolj priročna. Zato je prirejena za lavantinsko in ljubljansko škofijo »Zbirka svetih obredov«. Obsega vse to, kar se v obeh škofijah običajno potrebuje. Do strani 282 je vsebina vzeta iz Rimskega Obrednika, in sicer doslovno vse razen obreda pri poroki in pri pogrebu. Obred poroke je razširjen z obredi za lavantinsko in ljubljansko škofijo v smislu rubrike 6. pogl. II. naslova VII. v Rimskem Obredniku. Pri pogrebu je dodano besedilo, ki je bilo doslej v rabi in je udomačeno po starodavnem običaju. H koncu so pridejani še nekateri obredi, katerih Rimski Obrednik nima, a so v navadi v obeh škofijah.

Da se zveličavni namen slovenskega obrednika bolj gotovo doseže, odream za ljubljansko škofijo sledeče:

1. Raba slovenskega prevoda Rimskega obrednika in »Zbirke svetih obredov« se obvezno začne izvajati 1. julija 1933. Vse cerkve naj si oskrbe »Zbirko svetih obredov«.

2. Vsi javni obredi (delitev zakramentov, blagoslovi in drugi obredi) se odslej za vernike slovenskega jezika opravljajo v slovenskem jeziku po »Zbirki svetih obredov«, po Rimskem Obredniku pa tisti obredi, katerih »Zbirka« ne vsebuje.

3. Povsem privatni obredi, ki jih duhovnik vrši brez navzočnosti vernikov (n. pr. blagoslovitev rožnih vencev, podob itd.), se opravijo ali v slovenskem ali v latinskem jeziku.

4. Odveza v zakramentu sv. pokore naj se daje latinsko kot doslej, da ni treba besedila menjavati pri različno jezičnih spovedancih. Tudi formula pri delitvi sv. obhajila se more ohraniti dosedanja latinska.

5. Sveta dolžnost vsakega duhovnika je, da izgovarja besedilo razločno, primerno počasi, spoštljivo in pobožno, ker je namen slovenskega prevoda, da verniki svete obrede razumejo, jim pazljiveje in pobožneje sledijo. Ako duhovnik ni zadostno izvežban v pravilnem petju, naj obrede s koralnim petjem dostojno recitira, da sv. opravilo ne bo ljudem v posmeh, ampak v vzpodbudo.

6. Da bodo verniki laže doumeli lepoto in tolažljivo vsebino svetih obredov, naj se jim v pridigah in krščanskih naukih na podlagi slovenskega besedila razložijo. Za uvod naj se na praznik sv. Petra in Pavla, 29. junija, vernikom s prižnice prebere naslednje:

Naznanilo vernikom o obredniku v slovenskem jeziku.

Predragi v Gospodu! Z dovoljenjem papeža Benedikta XV. blaženega spomina je preveden na slovenski jezik Rimski Obrednik, to je tista cerkvena knjiga, po kateri se delijo sv. zakramenti in opravljajo drugi sveti obredi, kakor pogreb in najrazličnejši blagoslovi. Ta knjiga je spisana v latinskem jeziku in je po vsem katoliškem svetu v rabi. Nam Slovencem je poleg Hrvatov dano to izredno dovoljenje, da smo smeli celo knjigo prevesti v slovenščino in da se bodo odslej delili sv. zakramenti — razen sv. birme in sv. pokore — in opravljali vsi sveti obredi v domačem jeziku zato, da boste vsi mogli razumeti molitve sv. Cerkve.

Gotovo vas veseli, da boste odslej razumeli to, kar ste doslej poslušali s svetim spoštovanjem v starem in častitljivem latinskem, a večini od vas nerazumljivem jeziku. Hvala torej predvsem Bogu, ki je po ljubezni in uvidenosti svojega namestnika na zemlji izkazal to veliko milost nam in rodovom, ki pridejo za nami. Zdaj boste lahko sledili Cerkvi v njenih molitvah in spoznali, kako lepo, otroško preprosto in zaupljivo moli sv. Cerkev, vprav v duhu otroštva božjega, kakor je Jezus sam svoje apostole naučil. Te molitve, kakor so sicer preproste, imajo posebno moč zaradi tega, ker jih Cerkev, Kristusovo skrivnostno telo, opravlja in mi v njenem imenu in zato so Bogu prijetnejše in najdejo bolj gotovo uslišanje po obljubi Jezusovi: »Karkoli boste prosili v mojem imenu, to bom storil, da se Oče poveleča v Sinu« (Jan 14, 13). Vsi zakramenti in vsi blagoslovi v Cerkvi se delijo v imenu Jezusovem, vsi obredi in vse molitve se opravljajo v imenu Jezusovem, in tem je Jezus sam uslišanje obljubil. »Če me boste kaj prosili v mojem imenu, bom to spolnil« (Jan 14, 14).

Upravičeno pričakujem, da boste, dragi v Gospodu, odslej prejemali sv. zakramente in blagoslove Cerkve z večjo pobožnostjo in z globljim razumevanjem, kar bo vam v tolažbo in v zveličanje. Vsi jeziki naj hvalijo Gospoda Boga. Tudi naš skromni, a lepi materinski jezik naj slavi Boga poleg častitljivega latinskega jezika, v katerem že devetnajst sto let narodi Boga časte in mu slavo prepevajo.

Sv. maša pa se bo tudi še nadalje opravljala samo v latinskem jeziku, da smo po enem in istem jeziku sv. daritve zvezani z vsemi narodi katoliške Cerkve na svetu. Pri tihi sv. maši verniki itak ne slišijo mašnika, ker večino molitev po predpisih Cerkve opravlja povsem tiho, nekaj pa samo polglasno, tako da ga verniki po cerkvi ne morejo slišati. Pri slovesni peti sv. maši verniki vsaj nekatere dele mašnih molitev slišijo in bi jih razumeli, ako bi se v živem ljudskem jeziku opravljali. A sv. Cerkev tega ne dovoli, da ostane pri raznolikosti jezikov vsaj jezik sv. maše povsod eden in isti. Dasi ga torej ne razumete, vendar je to, kar se poje, vsem katol. kristjanom

tako znano in domače, da se pri sv. maši kjerkoli na svetu tudi med tujimi narodi počutijo kakor doma in se jim zdijo latinski izrazi kakor znana domača govornica.

Kolikor pa je sv. Cerkev dovolila za svoje obrede slovenski jezik, nam bodi v zveličanje, Bogu pa v večjo čast in slavo. Saj božja čast in zveličanje duš je namen vsega dela, vseh molitev in blagoslovov svete Cerkve.

V Ljubljani, na belo nedeljo, dne 23. aprila 1933.

† Gregorij,
škof.

34.

Določila za izredno sveto leto

od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934.

Sv. Oče papež Pij XI. je z bulo »Quod nuper« z dne 6. januarja 1933 (A. A. S. 1933, 1) naznanil izredno sveto leto v spomin 1900 letnice Odrešenikove smrti. Sveto leto traja od 2. aprila 1933 do 2. aprila 1934.

I. Pogoji za prejem svetoletnega popolnega odpustka v Rimu.

Vsak, ki hoče biti deležen svetoletnega popolnega odpustka, mora poleg sv. spovedi in sv. obhajila opraviti še naslednja dobra dela:

1. Po trikrat mora obiskati štiri glavne rimske cerkve: lateransko, sv. Petra v Vatikanu, sv. Pavla zunaj mesta in Marije Velike (Snežne). Obiski se morejo vršiti tudi tako, da takoj, ko je kdo prišel iz cerkve, zopet stopi v cerkev k drugemu obisku.

2. Pri vsakem obisku mora moliti:

a) pred oltarjem, kjer je shranjeno Najsvetejše, pet Očenašev in Zdravomarij in Čast bodi ter dodati še posebej na papežev namen en Očenaš, Zdravomarijo in Čast bodi, t. j. skupno šest Očenašev, Zdravomarij in Čast bodi;

b) pred podobo Križanega trikrat apostolsko vero: Verujem v Boga... ter enkrat dodati: »Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil« ali podoben vzdihljaj;

c) pred oltarjem prebl. Device Marije sedem Zdravomarij, premišljujoč Marijino žalost, ter enkrat dodati: »Sveta Mati, to te prosim, rane Kristusa naj nosim, vtisni v moje jih srce« ali podoben vzdihljaj;

č) pri glavnem oltarju (pri konfesiji) enkrat apostolsko vero: Verujem v Boga...

Ta odpustek dobijo verniki tolikokrat, kolikorkrat ta naložena dela opravijo.

II. Odpustki, v svetem letu ukinjeni.

Da bi se verniki tem bolj potrudili za odpustke svetega leta, je že papež Sikst IV. leta 1473 odločil, da vsi drugi odpustki v sv. letu prenehajo; to se pravi, verniki odpustkov ne morejo dobiti sami zase, morejo pa vse odpustke nakloniti dušam v vicah. Vendar so nekateri odpustki, katerih verniki tudi zase morejo biti deležni v sv. letu. To so (Pius XI, const. Nullo non tempore, 30. jan. 1933, A. A. S. 1933, 11):

1. Odpustki za zadnjo uro.

Umirajoči morejo torej dobiti papežev blagoslov s popolnim odpustkom; takisto druge odpustke, ki se za razne pobožne vaje dovoljujejo za zadnjo uro.

2. Odpustek, ki ga moremo dobiti, če molimo, ko za to zvonijo, angelovo češčenje ali »Raduj se, Kraljica nebeška« v velikonočnem času, ali petkrat »Zdrava Marija«.

3. Odpustki, ki se dovoljujejo onim, ki ob štirideseturni pobožnosti prihajajo v cerkev počastiti najsvetejši zakrament.

4. Odpustki, dani tistim, ki spremljajo sv. Rešnje Telo na poti k bolniku, ali podarijo svečo, ki jo drugi nese ob tej priliki.

Papež Inocencij XII. je 5. januarja 1695 dovolil 7 let in 7 kvadragen odpustka onim, ki s svečami spremljajo sv. R. T. na poti k bolniku; 5 let in 5 kvadragen onim, ki gredo za sv. R. T. brez luči, in 3 leta in 3 kvadragene onim, ki sami ne morejo iti, pa pošljejo koga drugega, ki namesto njih spremlja s svečo sv. R. T. (Raccolta, n. 81.)

5. Odpustek toties quoties za one, ki pobožno obišejo cerkev Sv. Marije angelske pri Asizih.

6. Odpustki, ki se morejo dobiti na svetih krajih v Palestini, za one, ki bodo v tem sv. letu te kraje pobožno obiskali.

7. Popolni odpustek, ki ga je Pij XI. dovolil za enkrat onim, ki bodo v času od 11. februarja 1933 do 11. februarja 1934 pobožno obiskali sveto votlino v Lurdu, kjer se je pred 75 leti prikazovala brezmadežna Devica.

8. Odpustek, ki ga kardinali, apostolski nunciji, nadškofje, škofje, opati ali prelati »nullius«, apostolski vikarji in prefekti podele pri pontifikalnih svetih opravilih, pri blagoslovu ali v drugi običajni obliki.

9. Sv. penitenciarija je s pismom z dne 28. februarja 1933 (Monita, n. XVI, A. A. S. 1933, 64) izjavila, da se verniki morejo v sv. letu udeležiti tudi tistih odpustkov, ki jih je sv. stolica dovolila po posebnem indultu ali privilegu, če je le izvestno, da so bili ti odpustki za stalno dovoljeni.

Pij IX. je 2. marca 1866 po posebnem indultu dovolil nekdanjim avstrijskim deželam popolni odpustek za praznik Imena Jezusovega in Imena Marijinega. V smislu izjave sv. penitenciarije ta odpustek v sv. letu ne preneha.

III. Katere osebe morejo doma (izven Rima) prejeti svetoletni odpustek?

Ker ne morejo vsi, ki bi radi prejeli svetoletni odpustek, potovati v Rim in tam opraviti predpisana dobra dela, je sv. Oče določil izjeme za nekatere vrste oseb, da morejo tudi doma prejeti odpustek (Const. apost. »Qui umbratitem« z dne 30. januarja 1933, A. A. S. 1933, 21 sl.):

1. Redovnice (nune), ki imajo strogo klavzuro, pa tudi njihove postulantinje, gojenke in druge osebe, ki iz zakonitih razlogov bivajo v takih samostanih, četudi samo večji del leta. Izvzete niso niti one ženske, ki v samostanu prebivajo kot služkinje ali nabiralke in hodijo iz klavzure v svet.

2. Sestre kongregacij, četudi imajo samo preproste obljube in niso podvržene strogi klavzuri, z novinkami, postulantinjami in gojenkami vred.

3. Oblatinje, t. j. pobožne žene, ki brez obljub žive skupno, ako so njihovih zavodi potrjeni od cerkvenih oblasti, obenem z novinkami, postulantinjami in gojenkami.

4. Tretjerednice kateregakoli reda, ki s pritrditvijo cerkvene oblasti v isti hiši skupno žive.

5. Dekleta in ženske osebe, ki žive skupno v zavodih, četudi ti niso pod vodstvom redovnic.

6. Puščavniki, živeči po redovnih pravilih, kot reformirani Cistercijani, Trapisti, Kamaldulenci in Kartuzijani.

7. Osebe obojega spola, ki so v ujetništvu, v zaporih, v pregnanstvu ali deportaciji in pa v poboljševalnicah.

8. Bolniki in slabotni, ki v Rim romati ne morejo;

strežniško osebje v bolnišnicah in poboljševalnicah;

delavci, ki si z delom služijo vsakdanji kruh in ne morejo delo pustiti za toliko časa, da bi opravili romanje;

vsi, ki so prekoračili 70. leto starosti.

Za vse te določa sv. Oče dobesedno sledeče:

»Vse te in posamezne opominjamo, naj se v zakramentu sv. pokore očistijo vseh svojih grehov in prenovljeni v duhu naj skušajo doseči stopnjo popolnejšega življenja. Krepčajo naj se z angelskim Kruhom, ki jim bo dajal moči, da bodo svoje sklepe pobožno izpolnjevali. Naj ne prenehajo moliti po Našem namenu — za rast katoliške Cerkve, za uničenje zmot, za slogo vladarjev in za pomirjenje in mir vsega človeštva.

Mesto obiska štirih rimskih bazilik naj opravijo druga pobožna, dobra dela in dela ljubezni, kakor to odloči škof sam ali po svojih modrih spovednikih, oziraje se na poklic in zdravje posameznih ter na krajevne in časovne razmere.

Zato dajemo in podeljujemo po usmiljenju božjem in oblasti svetih apostolov Petra in Pavla pooblaščenim vsem tem in posameznim, ki smo jih zgoraj omenili, ki se bodo v teku svetega leta skesano spovedali in okrepčali s sveto Evharistijo, ki bodo molili k Bogu po našem namenu, ki bodo opravili vsa druga dela, naložena jim mesto obiska cerkva, ali vsaj začeli s temi deli, če bi grozila nevarna bolezen, popolno oproščanje vseh kazni, ki bi jih morali za svoje grehe pretrpeti, samo če so v zakramentu svete pokore prejeli odpuščanje in usmiljenje in to jim podeljujemo iz polnosti apostolske darežljivosti. In to oproščanje prejmejo lahko tolikokrat v teku svetega leta, kolikorkrat bodo ponovili naložena dela.

Vsak izmed teh, ki smo jih zgoraj omenili, si lahko izbere spovednika, ki ga potrdi njegov škof po predpisih cerkvenega zakonika. Tem spovednikom dajemo s tem odlokom dovoljenje za spoved in sicer samo za ono, ki je namenjena za prejem jubilejnega odpustka, da brez okrnitve drugih pravic, ki jih imajo iz kakega drugega razloga, zgoraj omenjene osebe samo pri spovedi odvežejo od katerihkoli cenzur in grehov, tudi od posebno (speciali modo) po določilih (a iure) pridržanih sveti Stolici, ali škofu pridržanih razen v primeru formalne in javne zunanje herezije, potem ko jim nalože pokoro in kar je po drugih določilih potrebno. Poleg tega dajemo spovedniku, ki si ga redovnica izbere, oblast, da jo odveže od katerihkoli privatnih obljub, ki jih je napravila po slovesnih obljubah in ki količkaj nasprotujejo redovnim pravilom. Dajemo pa tudi vsem zgoraj omenjenim spovednikom oblast, da spremene vse privatne obljube, tudi zaprisežene, s katerimi so se obvezale sestre v družbi neslovesnih obljub, oblatinje, tretjerednice, dekleta in žene, ki žive skupno po hišah; izvzete so le one obljube, ki so pridržane sveti Stolici, in one, katerih odveza bi bila v škodo komu tretjemu ali katerih prememba bi manj varovala pred grehom kakor obljuba sama.«

Na podlagi zgoraj omenjenega pooblaščenja določam vsem tem osebam za prejem svefoletnega odpustka sledeče pogoje:

1. Spoved in sv. obhajilo.

2. Dva najstkrat naj obiščejo Najsvetejše in vsakokrat naj molijo šest Očenašev, Zdravamarij in Čast bodi.

3. Ob vsakem obisku naj pred podobo Križanega, ako je to mogoče, molijo trikrat apostolsko vero in dostavijo enkrat vzdihljaj: »Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.«

4. V čast žalostne Matere božje naj ob vsakem obisku molijo s e d e m Zdravamarij in pristavijo enkrat: »Sveta Mati, to te prosim, rane Kristusa naj nosim, vtisni v moje jih srce.«

Bolnim in starim osebam in vsem fistim, katerih prostost je zakonito omejena, pa naj s p o v e d n i k i določijo za svetoletni odpustek pogoje, kakršne po okoliščinah in zmožnostih morejo izpolniti.

Upam, da se bodo vsi, katerim je sv. Oče dovolil, da doma prejmejo svetoletne odpustke, te milosti radi poslužili v svoje zveličanje in v korist sv. Cerkve. Naj Bog milostno sprejme vse vroče molitve in dobra dela in vsemu človeštvu podeli mir in zadovoljnost.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1933.

† Gregorij,
škof.

35.

Odpustki za angelovo češčenje.

Tistim, ki zjutraj, opoldne in zvečer ob Marijinem zvonjenju molijo angelovo češčenje, je že Benedikt XIII. leta 1724 dovolil odpustke. Nove odredbe so o tej stvari izdali Benedikt XIV., Pij VI. in Leon XIII. Sedanji sv. Oče Pij XI. pa je odločil: Oni, ki ob času, ko zveni zjutraj, opoldne in zvečer, ali pozneje brž ko morejo, pobožno molijo angelovo češčenje z običajno molitvijo, ali o velikonočnem času antifono »Raduj se, Kraljica nebeška« z molitvijo, ali namesto angelovega češčenja, oziroma namesto velikonočne antifone pet zdravamarij, morejo vselej, kadar to pobožno vajo vsaj s skesanim srcem opravijo, dobiti odpustek desetih let, in popolni odpustek proti navadnim pogojem, če so to vajo opravljali ves mesec (S. Poenit., decr. 20. febr. 1933; A. A. S. 1933, 71).

36.

Odpustki za molitev v spomin Gospodove smrti ob zvonjenju v petek.

Papež Benedikt XIV. je leta 1730 ukazal, naj vsak petek popoldne ob treh v spomin Gospodove smrti na križu v vseh cerkvah po katoliškem svetu zvoni. Vernikom, ki ob tej uri molijo pet očenašev in zdravamarij v namen sv. Očeta, je dovolil odpustek 100 dni.

Pij XI. pa je v devetnajststoletni spomin Gospodove smrti odločil: Kdor v petek, ko zveni, kakor je običaj v raznih krajih, ob tej ali oni uri, moli, kleče, če mu je lahko, pet očenašev in zdravamarij in doda v papežev namen vzdihljaj »Molimo te, Kristus, in te hvalimo itd.« ali kaj podobnega, more dobiti: a) nepopolni odpustek 10 let vsak petek, ko opravi pobožno vajo vsaj s skesanim srcem; b) popolni odpustek proti navadnim pogojem, če je to pobožno vajo opravljal vsak petek ves mesec (S. Poenit., decr. 30. jan. 1933; A. A. S. 1933, 70).

Poročilo o konferenci dekanov

dne 29. decembra 1932.

Konferenca gg. dekanov in arhidiakonov, sklicana v Škof. listu 1932, str. 107, se je vršila v semeniški dvorani v Ljubljani pod predsedstvom prevzv. gospoda škofa dr. Gregorija Rožmána.

Konference so se udeležili: generalni vikar Ignacij Nadrah, arhidiakoni: dr. Franc Kimovec, Alojzij Stroj, dr. Tomaž Klinar in Josip Volc, dalje novomeški prošt Karel Čerin, vsi gg. dekani in kot gost minister v p. dr. Franc Kulovec. Zapisnikar je bil v. d. ravn. škof. pisarne Jože Jagodic.

Konferenca se je pričela ob 10. uri. Po opravljeni molitvi je gospod ordinarij pozdravil zborovalce in prešel na dnevni red.

I.

K prvi točki dnevnega reda je poročal prevzv. gospod ordinarij. Po uvodnih besedah o splošnem položaju pri nas je poročal o stanju obeh semenišč, dalje o matičnih tiskovinah, ki ostanejo pri nas kakor doslej, potem o katehetskih zadevah (nadzorovanje, razreševanje, izpiti), pri čemer je poudaril, naj se po vseh župnijah osnujejo podružnice »Krščanske šole«, in slednjič o novem slovenskem obredniku, pri čemer se je razvila debata o pokrivanju stroškov obeh knjig.

II.

K drugi točki dnevnega reda je poročal g. dekan Valentin Zabret o temi: **Skrb za gmotni položaj duhovščine:**

L. 1927. je pokojni župnik Mikš izdal knjižico pod naslovom »O gmotnem položaju slovenske duhovščine«, v kateri je naslikal vso revščino slovenskega duhovnika. V 12. poglavju te knjižice razpravlja, kdo je dolžan duhovnika vzdrževati in našteva cerkev, župljane in pa verski zaklad, ki ga sedaj upravlja in uživa država.

V tem trenutku so pa razmere take, da na vse to, kar župnik tam našteva, ne moremo prav nič računati.

To je po mojem mnenju imel pred očmi naš prevzvišeni gospod ordinarij in je zato na dnevni red današnje konference dal vprašanje o skrbi za gmotni položaj duhovščine; njemu je v mislih skrb, kako zagotoviti eksistenčni minimum onim duhovnikom, ki nimajo skoro nobenih lokalnih dohodkov, zlasti odkar ni več štipendijev za svete maše.

Zadovoljiva rešitev tega vprašanja je res silno težka, ne upam si pa reči, da je nemogoča.

Zato mi bodi dovoljeno, da stavim nekatere tozadevne predloge, debata naj bi pa to vprašanje razčistila in dovedla do kakega pozitivnega sklepa.

Predlogi bi bili sledeči:

1. Škof naj razglasi po vzgledu Amerike 6. cerkveno zapoved: »Vzdržuj duhovnika!« V župnijah, ki so tako majhne in revne, da duhovnika ne morejo vzdrževati, naj bi škof župljanom pojasnil, da je prisiljen, duhovnika za toliko časa vzeti in ga dodeliti kaki večji župniji, dokler ne bo imel v dotični župniji toliko dohodkov, da bo mogel živeti.

2. Je še v naši škofiji nekaj župnij, kjer imajo župniki in kaplani še vedno toliko dohodkov, da jim pri pametnem in normalnem življenju vsako leto nekaj preostane; ti duhovniki naj bi gotov del svojih preostankov izročili v poseben

fond DPD, katero društvo naj bi iz tega fonda podpiralo revne duhovnike. Morebiti ne bi bilo napačno, če bi se sestavil takoj danes poseben odbor treh ali štirih duhovnikov, ki bi imel nalogo sestaviti imenik dobro situiranih duhovnikov in staviti tozadevne predloge škofijstvu, katero naj bi potem dotičnim duhovnikom naročilo, koliko naj iz svojih dohodkov za tekoče leto prispevajo v zgoraj imenovani fond.

3. Štipendiji za svete maše: So še vedno župnije, kjer se za svete maše dobi več, nego se jih more doma opraviti. Zato naj bi škofijstvo izdalo obvezne ukaze:

a) Vsi odvišni štipendiji se morajo vsako četrtletje odposlati škofijskemu ordinarijatu, ki jih predvsem dodeli duhovnikom v dušnem pastirstvu, ki so brez intencij;

b) noben štipendij se ne sme poslati izven škofije brez izrečnega dovoljenja škofovega, kar velja tudi za redovnike;

c) noben lajik ne sme pod katerokoli firmo pobirati med verniki štipendijev za svete maše, ako nima za to izrečnega pritrdila škofovega;

d) po vzgledu raznih mašnih zvez, ki so jih vpeljali redovniki, naj bi morebiti tudi škofijstvo vpeljalo nekako mašno zvezo; nobena mašna zveza pa naj ne bi imela veljave brez avtoritativne pritrditve škofove.

4. DPD naj pri »Paxu« izvede takoj sledečo izpopolnitev: »Pax« dosedaj dobavlja cerkvam samo sveče in gorilno olje, in, kakor se čuje, ne brez dobička. »Pax« naj bi pa dobavila tudi vse druge cerkvene potrebščine, kakor jih sedaj dobavljajo »Sloga«, »Ecclesia« in še druge privatne tvrdke. Če vse te razne firme delajo samo pri cerkvenih dobavah precejšnje dobičke, naj bi te dobičke delala »Pax«, katera bi iz teh dobičkov lahko precej prispevala v zgoraj imenovani fond za revne duhovnike.

To so samo moje misli, prosim pa vse gospode, da bi o teh mislih takoj razpravljali in naredili kak pozitiven sklep v pomoč duhovnikom, ki resnično potrebujejo podpore, da bodo mogli svoje dušnopastirsko delo uspešno vršiti.

Po referatu se je k posameznim točkam razvila zelo živahna debata. Glede intencij je bilo predlagano, naj se zadeva uredi tako, da jih bodo imeli vsaj zelo revni duhovniki. Vsako pošiljanje intencij iz škofije naj se prepove, tudi redovnikom. Nihče ne sme pobirati intencij, če nima za to izrečnega dovoljenja ordinarija. Po župnijah so ponekod vpeljali spominjske table umrlih; tam ljudje veliko več prispevajo za intencije. Kjer je bera odkupljena, naj se vpelje prostovoljna, a male župnije naj se ukinejo in pridružijo večjim. Nadalje se je poudarjalo, naj se začne sistematična akcija za podpore revnim in pomoči potrebnim duhovnikom. Uvede naj se ta akcija s posebnim pastirskim listom. Ustvari naj se poseben fond, v katerem naj prispevajo duhovniki po svojih gmotnih razmerah, za kar naj se uvedejo pole, po katerih naj se vplačuje ali četrtletno ali kadarkoli, samo da bi bilo obvezno. Tega fonda naj bi se spominjali duhovniki tudi v oporokah. Stavljen je bil tudi predlog za ustanovitev Vincencijeve konference za duhovnike. Vse cerkvene potrebščine in cerkveni predmeti naj bi se nabavljali v trgovini, ki naj se ustanovi kot poseben oddelek podjetja »Pax«. Vsi čisti dohodki bi šli v prid tega fonda. Končno je bilo predlagano, naj se ustanovi neki odbor, ki naj zgoraj iznešene predloge premotri in predloži gospodu ordinariju kaj konkretnega. V odbor sta bila predlagana minister v p. dr. Franc Kulovec in dekan Valentin Zabret.

III.

K tretji točki dnevnega reda je poročal g. dekan Matej Rihar o temi: Tiskovine za kanonično vizitacijo sledeče:

A. Iz naročila je razvidno, da bo sedanji obširni formular ostal za škofovo vizitacijo in prvoletno vizitacijo dekanovo, ko nastopi v župniji nov župnik, zato o njem ne bomo veliko razpravljali. Samo nekaj opazk zlasti za primer, da se bo formular vnovič natisnil.

a) Oddelek II. zlasti B je preveč razdrobljen, zlasti 1. altarji. b) Zaradi obilnih vprašanj so vrste in oddelki močno stisnjeni. Vprašanja so v prvi vrsti radi odgovorov. Pri sedanji obliki bi moral biti vsak župnik kaligraf in tesnopisec, pa kljub temu bi ne mogel zapisati zadovoljivega odgovora. Kot dokaz zato je pod V. C 4. vprašanje: »Katero druge knjige in zapisnike še ima župna pisarna?« Teh knjig je mnogo in za naštevanje vseh je na razpolago prostora komaj za dve tesni vrstici. Ta stisnjeni prostor za odgovore je skušnjava za župnika, da povsod vpiše kratkoma: »vse v redu«. c) Pod II B 1. altarji in II C pokopališče, je župnik iudex in propria causa, če izpolni sam dotični oddelek, n. pr. sepulchrum, snaga itd. To je pač stvar vizitatorja. d) Oddelek III C »Škontracija cerkvene blagajne« je nezadosten, ker predvideva samo pet podružnic. In ravno za podružnice bi bilo treba v tem formularju sploh več prostora za podatke župnikov, ker ordinarij ne more obiskati vseh podružnic, stanje podružnic pa mora poznati za presojo celotne župnije. e) Več opomb se je slišalo o točki VII »Duhovniško življenje«. Tista vprašanja od strani ordinarija so v gotovih primerih na mestu in celo potrebna, vendar pa odgovori ne spadajo v zapisnik, ki je javen. Že prej je bilo dekanom naročeno, da naj bolj diskretne stvari sporočajo ordinariju v posebni vlogi. f) Vrstni red oddelkov VIII in IX naj bi se zamenjal, ker se opombe vizitatorjeve lahko nanašajo tudi na pripombe župnika.

B. Vprašanje: Kakšen formular naj rabi dekan za svoje vizitacijsko poročilo: a) ali novo vizitacijsko poročilo, b) ali dosedanje dekanijsko, ali pa c) naj se sestavi nov formular.

Ad a): Obširni formular za dekanovo vizitacijo ni praktičen ker je veliko stvari, ki ostanejo od leta do leta iste ali sploh pri mnogih župnijah ne pridejo v poštev. Vsakoletno prepisovanje bi bila le izguba časa in bi postala črka brez življenja. Kolikor sem mogel zvedeti mnenje gg. dekanov, smo v tem vsi edini. Ad b): Tudi dosedanje poročilo za dekanovo vizitacijo naj bi ne ostalo v dosednji obliki. Rubriciranje poročila, po katerem je določen prostor, koliko naj dekan vpiše, je zagrešeno, ker ima na ta način vizitator po razmerah za nekatere oddelke preveč, za druge pa premalo tvarine. Tiskovina z rubriciranimi oddelki naj izostane. c) Po teh opazkah je rešitev samo po sebi dana, da treba tiskovini dati novo obliko.

Da ima dekan pri vizitaciji red podan, naj bi se na glavi zapisnika natisnilo 14 naslovov, kakor jih ima dosedanje dekanijsko poročilo: I. O stanju cerkvene stavbe. II. O notranji opremi župne cerkve. III. O zakristiji župne cerkve. IV. O župnem pokopališču. V. O podružnicah in njihovih pokopališčih, kapelicah, znamenjih. VI. O župnijskem dušnem pastirstvu. VII. O župnijskih uradnih knjigah in listinah. VIII. O cerkvenem premoženju. IX. O nadarbinskem premoženju. X. O župniku. XI. O kaplanu. XII. O drugih, v župniji bivaajočih duhovnikih. XIII. O organistu in cerkveniku. XIV. O župljanih.

Da pa se dekanu delo, iskanje in pisanje skrajša, naj dekanu ob vizitaciji vsak župnik izroči pisano poročilo z gotovimi kratkimi podatki, ki ne potrebujejo daljšega pojasnila k posameznim točkam dekanijskega poročila. Posamezne točke sem povzel iz obširnega poročila za škofovo vizitacijo.

Ad I:

- a) Ali so stavbe in zvonovi zavarovane in za koliko?
- b) Popravila v preteklem letu.
- c) Nujna popravila v bodoče.

Ad II:

- a) Kor — kdo ima pristop?
- b) Cerkevne muzikalije — čigava last — ali so inventarizirane?
- c) Ali se sedeži oddajajo po dražbi ali po krajevni navadi?

Ad III:

- a) Kolikokrat se izmenjavajo korporali in purifikatoriji?
- b) Kdo pripravlja hostije? Ali se izvršuje renovatio specierum po cerkvenih predpisih?

Ad IV:

Ali obstoja pokopališki red in zapisnik grobov?

Ad V:

- a) Ali so strehe na podružnicah v dobrem stanju?
- b) Ali gospodarijo s cerkvenimi dohodki pri podružnicah ključarji ali župnik?
- c) Ali župnik nadzira podružnična pokopališča?

Ad VI:

- a) Obisk službe božje — dopoldanski in popoldanski?
- b) Ali se vodi zapisnik cerkvenih govorov?
- c) Ali je kak red za prejemanje sv. zakramentov po posameznih stanovih?
- d) Kdaj je bil zadnji sv. misijon ali duhovne vaje?
- e) Ali so se župljani udeleževali zaprtih duhovnih vaj?
- f) Število članov verskih organizacij.
- g) Katoliška akcija — ali je izpeljana formalno?
- h) Ali je kaka karitativna organizacija v župniji?

Ad VIII:

- a) Ali se vodijo sproti denarni dnevnik?
- b) Ali so rešeni računi preteklega leta?

Ad IX:

- a) Ali so meje zemljišč urejene?
- b) Ali so poslopja zadostno zavarovana — za koliko?
- c) Ali župnik sam obdeluje zemljišče ali je daje v najem? V kakem razmerju?
- d) Koliko ima poslov?

Ad X:

- a) Ali ima župnik oporoko?
- b) Ali sodeluje tudi pri zadrugah?
- c) Ali ima župnik biro?
- d) Ali dobiva veroučitelj odškodnino za pouk verouka v šoli?
- e) Približna višina župnikovih dohodkov.

Ad XI:

- a) Koliko časa je kaplan že na mestu?
- b) Ali ima hrano v župnišču ali lastno?
- c) Približna višina kaplanovih dohodkov?

Ad XII:

Ali pomagajo duhovniki pri dušnem pastirstvu? Ali žive v pomanjkanju?

Ad XIII:

Dohodki organista in cerkvenika? Ali sta zavarovana? Ali spolnujeta dolžnosti? Koliko pevcev šteje cerkveni zbor? Ali dobe kaj odškodnine?

Ad XIV:

- a) Glavne napake župljanov.
- b) Ločeni zakoni — koliko?
- c) Divji zakoni?
- d) Izstopi iz katoliške cerkve?

e) Ali je ljudstvo močno zadolženo?

f) Koliko približno je župljanov zaposlenih v tovarnah?

Ta in morda še katera vprašanja, na katera je mogoče čisto kratko odgovoriti naj bi se natisnila v obliki obširnega poročila za škofovo vizitacijo na eni poli, dekan pa bi vpisal v svoje poročilo samo dodatne opazke. Na ta način bi bila vizitacija lahka, točna in poročilo pregledno.

C. Poročilo veroučitelja naj ostane, ker je pregledno in praktično.

Pri debati o referatu so se stavili nekateri predlogi glede spremembe tiskovin za dekansko vizitacijo. Živahen razgovor je bil glede blagajniškega dnevnika in glede vpisa gotovine in računskih zaključkov v vizitacijsko poročilo. O tiskovinah in o vodstvu blagajniškega dnevnika naj se pouče že bogoslovci, da ne bo vsak duhovnik delal po svoje. Končno se je predlagalo, da referent sestavi formular za dekansko vizitacijo, tiskovina za kanonično vizitacijo pa ostane zaenkrat nespremenjena.

IV.

K četrti točki dnevnega reda je poročal g. dekan Anton Skubic o temi: **Edinost med duhovniki** v zelo obširnem in zelo zanimivem referatu. Referat se bo razmnožil in poslal vsem dekanijskim uradom, ker je obravnavanje tega vprašanja določeno tudi za letošnjo jesensko pastoralno konferenco.

V.

Pri slučajnostih je predlagal predsednik, naj bi se izvolil ožji odbor dekánov, sestojč iz treh članov, ki bi bili v ožjem stiku z ordinarijem. Nadalje je priporočil karitativno delo po župnijah, kjer naj se povsod ustanove župni odbori s tem smotrom. V večjih župnijah naj se, kjer jih še ni, ustanove Vincencijeve in Elizabetne konference. Nato je spregovoril še o zavarovalni družbi »Karitas« in o Katoliški akciji. Predlagalo se je tudi, naj bi se glede na nameravano novo razmejitev občin regulirale meje župnij. Končno so zborovalci sklenili poslati pozdrav nadškofu dr. A. B. Jegliču.

Ob eni je gospod ordinarij z običajno molitvijo zaključil konferenco.

Oratio imperata.

Določba v Škof. listu 1932, str. 39, se z veljavnostjo od 1. maja 1933 spreminja v toliko, da Oratio imperata: Contra persecutores Ecclesiae ne velja več kot pro re gravi, ampak je navadna oratio imperata. Gg. župniki in rektorji cerkva imajo pooblastilo, da v času od 1. maja do 1. oktobra za svojo cerkev začasno po potrebi nadomestijo to oratio z eno izmed sledečih: ad petendam pluviam (n. 16), ad postulandam serenitatem (nr. 17), ad repellendas tempestates (nr. 18).

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

† Gregorij,
škof.

št. 1568.

Vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa.

Ker so bile po najnovejšem odloku sv. stolice nekatere župnije ljubljanske škofije, ležeče v Italiji, končno veljavno dodeljene drugim škofijam, so pri vrstnem redu vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa po župnijah, duhovniških in samostanskih cerkvah in kapelah nastale vrzeli, ki jih bo treba izpopolniti.

Po ureditvi leta 1904 (vide Škof. list 1904, str. 111—115) so se dnevi vednega češčenja po nekaterih krajih spremenili, v drugih krajih pa, ker so po letu 1904 nastale nove župnijske, duhovnijske in samostanske cerkve ali kapele, posebnega za to določenega dneva še nimajo.

Da se to uredi, naroča škofijski ordinariat:

1. da vsi cerkveni ali samostanski predstojniki, katerih cerkve ali kapele nimajo vednega češčenja na dan, kakor je bil določen v začetku (leta 1904), semkaj sporoče, na kateri dan v letu je sedaj ondi vedno češčenje. (Če je bil izdan tozadevno kak odlok škof. ordinariata, naj se v poročilu navede);

2. da oni župnijski ali duhovnijski uradi ali redovni predstojniki, ki žele imeti za svoje cerkve ali kapele kako spremembo glede dneva češčenja, to semkaj sporoče z navedbo dneva, ki ga poslej žele;

3. da vsi oni uradi ali redovni predstojniki, ki v svojih cerkvah posebnega za vedno češčenje določenega dneva v letu še nimajo, to sem sporoče in obenem izrazijo želje glede dneva vednega češčenja.

Vsi odgovori naj se pošljejo škof. ordinariatu najkasneje do konca meseca majnika, da se bo zadeva nato uredila in razpored vednega češčenja na novo objavil.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

† Gregorij,
škof.

št. 1749.

Sprejem v škofijsko duhovsko semenišče.

V zadnjih letih je nastala čudna navada, da abiturienti, ki nameravajo vstopiti v semenišče, pošiljajo svoje prošnje za sprejem šele meseca septembra, večkrat v drugi polovici tega meseca ali celo neposredno pred začetkom šolskega leta. To je pa za semenišče združeno z velikimi neprilikami. Vodstvo ne more dobiti o pravem času o prosilcih potrebnih informacij in določiti stanovanjskega reda. Odkar je v Ljubljani univerza, je pa še drug razlog za to, da se kandidati pravočasno oglašajo. Več drugih škofij namreč želi, da bi nekateri njihovih bogoslovcev študirali v Ljubljani, pa mora vodstvo vsaj en mesec pred začetkom šolskega leta vedeti, koliko prostorov more oddati gojencem drugih škofij.

Da bo v prihodnje v tej stvari več reda, se določa:

Abiturienti, ki so se odločili, da se posvete duhovskemu stanu, naj vložijo prošnje za sprejem v semenišče vsako leto do 31. avgusta. Kdor bo vložil svojo prošnjo pozneje, se mu sprejem ne more zagotoviti, ker se bodo po 31. avgustu prazna mesta oddala gojencem drugih škofij. Če bo še

kaj mest ostalo praznih, se bodo seveda sprejeli tudi zamudniki, če se bo moglo semeniško vodstvo v tako kratkem času prepričati, da so sprejema vredni.

Prošnjo, kateri naj se poleg zrelostnega spričevala prilože spričevala, ki jih zahteva kan. 1363, § 2, naj vsak prosilec sam prinese semenškemu vodstvu.

Gospodje župniki in gimnazijski veroučitelji naj vsako leto pravočasno opozore na to določbo abituriente, ki se nameravajo odločiti za duhovski stan.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

41.

Razglas o sprejemu v škofijski zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Na škofijski klasični gimnaziji v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se bodo vršili sprejemni izpiti za I. razred v ponedeljek dne 26. junija, v torek 27. junija in po potrebi v petek 30. junija.

K sprejemnemu izpitu se bodo pripustili samo taki učenci, ki nameravajo zaprositi za sprejem v zavod sv. Stanislava in so se rodili v letih 1920 do 1923 ter dovršili vsaj štiri razrede (letnike) osnovne šole.

S 5 Din kolkovane prijave za sprejemni izpit naj se do 20. junija 1933 prineso ali pošljejo ravnateljstvu škofijske klas. gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Priloži naj se: 1. šolski izkaz (knjižica) o dovršenem 4. razredu (letniku) osnovne šole; 2. rojstni in krstni list; 3. dopisnica z natančnim naslovom, da bo moglo ravnateljstvo prosilca pravočasno obvestiti, kateri dan bo delal izpit.

Kdor naredi sprejemni izpit, pa s tem še ni sprejet v zavod svetega Stanislava, ampak mora v ta namen vložiti posebno prošnjo.

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo le telesno zdravi, нравno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih kršč. staršev.

Sprejemajo se zlasti taki dečki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu stanu. Prvi namen zavoda sv. Stanislava je namreč vzgoja duhovniškega naraščaja. Zato se daje vsem dijakom taka vzgoja, ki je primerna temu namenu, četudi se nihče ne sili, da bi moral iti v bogoslovje, ako nima za to veselja ali poklica.

Prošnje (nekolgovane) za sprejem se naslove na škofijski ordinariat v Ljubljani. Vendar pa se ne pošiljajo po pošti na škofijski ordinariat, ampak jih morajo starši (oče ali mati) ali njihovi namestniki prinesiti osebno k vodstvu v zavod sv. Stanislava, in sicer najbolje na dan sprejemnega izpita. Ob isti priliki predstavijo vodstvu tudi dečka, da ga osebno spozna.

Za sprejem v zavod sv. Stanislava pa lahko prosijo tekom meseca julija tudi taki učenci, ki bodo naredili sprejemni izpit na kaki državni gimnaziji. V tem primeru morajo prošnji za sprejem priložiti šolski izkaz (knjižico) s potrdilom o opravljenem izpitu ter rojstni in krstni list.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in gmotnih razmerah dotične družine. Najvišje plačilo za dečke iz ljubljanske škofije znaša za vse šolsko

leto šest tisoč dinarjev, iz drugih škofij pa sedem tisoč dinarjev. Ubožnim prosilec z odličnimi izpričevali se ta znesek primerno zniža. V naslednjih razredih se ravna plača pri ubožnih dijakih po njihovih šolskih uspehih, njihovem življenju in vedenju. Čim boljši je dijak, tem nižje je plačilo. To je torej najbolj odvisno od njega samega. Ubožnim, pridnim in pobožnim dijakom kmečkih in delavskih staršev se naklanjajo tudi stipendije in druge podpore, v kolikor so pač vodstvu na razpolago. Vsa druga pojasnila glede obleke, knjig itd. se dobe o priliki zglasitve v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu.

V II., III. in IV. razred se sprejemajo samo dobri in pošteni dijaki s klasičnih gimnazij, z odličnimi in prav dobrimi izpričevali. Ponavljavci se ne sprejemajo. Za te prosilce traja čas za priglasenje od 1. do 31. julija. Prošnji naj prilože zadnje šolsko izpričevalo ter rojstni in krstni list.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

42.

Št. 1581.

Cerkveni in nadarbinski gozdi.

V smislu razpisa kr. banske uprave v Ljubljani z dne 10. aprila 1933, št. III. 2086/1, se župni uradi opozarjajo, naj čim prej predložijo gospodarski načrt, oziroma program za sečnjo po okrajnem načelstvu kr. banski upravi.

Ta program mora predložiti vsaka cerkev, oziroma nadarbina in mežnija, ki ima gozd in sicer brez ozira na obseg gozda.

Upravitelji gozda naj torej napravijo ta program sami ali pa naj prosijo kakega gozdarja, da ga jim napravi.

Najhitreje in najceneje se bo to delo izvršilo, ako duhovščina cele dekanije sporazumno najame gozdarja za napravo gospodarskega programa.

Ta gospodarski program mora obsegati zemljepisno lego, občino, davčno (katastrsko) občino, parc. številko, obseg gozda in vrsto (igličast, bukov gozd), talni opis in lego, podnebje, gozdno sestojinski opis, račun letnega etata (sečnje množine), izkoriščanje in pogozditev, revizijo, gospodarsko knjigo.

Ta program velja potem, ko je odobren, za deset let. Kdor seka točno po tem programu, mu potem v teku teh desetih let ni treba drugega storiti, kakor da ob sečnji to prijavi okrajnemu načelstvu, gozdni oddelek, po predpisanih obrazcih.

Ako bi pa hotel katero leto več posekati, bi moral seveda vložiti posebno prošnjo. Brez prijave pa nikoli ne sme sekati.

Obrazci, ki so za sečnjo predpisani, se dobivajo pri šumarskem referentu ali pri šumarskem odseku kr. banske uprave, kos po 1.25 Din.

Dokler program še ni odobren, se za gozde, ki ne presegajo 20 ha površine, napravijo potrebne uradne poizvedbe brez stroškov za stranko, ako se sečnji in vzgojni predlogi predložijo v dobi od 1. januarja do konca marca, odnosno od 1. do 31. avgusta.

(Izpisek iz gozdnega zakona glej Škof. list 1931, str. 118.)

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

† Gregorij.
škof.

Poročila o cerkvenem ljudskem petju.

Škof. ordinariat opozarja cerkvene predstojnike na določilo naredbe o cerkvenem ljudskem petju (vide Škof. list 1932, str. 113), po katerem je treba do 1. maja t. l. poslati škof. ordinariatu tozadevna poročila. Radi enotnosti in preglednosti naj vsebujejo ta poročila odgovore na naslednja vprašanja:

1. Ali se je vpeljalo ljudsko petje točno po zgoraj citirani naredbi in ali se redno goji pri vseh prilikah, ki jih navaja naredba? Ako ne, naj se povedo razlogi.
2. Ali se je poizkusilo z ljudskim petjem tudi že pri maši?
3. Koliko ljudi je navadno v cerkvi, kadar je ljudsko petje?
4. Koliko izvodov novih Cerkvenih ljudskih pesmaric se uporablja?
5. Ali so pesmarice kupili ljudje ali pa so jih cerkve pridržale kot cerkveno lastnino in se samo sproti razdeljujejo med ljudi?
6. Katere pesmi iz te pesmarice so se doslej pele, in katere gredo najbolj? (Našteti po številkah.)
7. Ali se poje eno- ali večglasno?
8. Katere pesmi se morda pogrešajo v tej pesmarici?
9. Ali ljudje radi pojo? Tudi starejši in moški?
10. Ali so za ljudsko petje posebne vaje? Kdaj, kje in kako se vrše?
11. Koliko se je v cerkvenih govorih storilo za ljudsko petje?
12. S katerimi težavami se je treba pri ljudskem petju najbolj boriti?
13. Kaj se namerava ukreniti, da se bo ljudsko petje še bolj poživilo?
14. Samostojne pripombe.

Ta poročila naj pošljejo točno in brez izjeme vsa cerkvena predstojništva. Mesec majnik, v katerem se bodo ljudje vsak dan zbirali v cerkvi, naj se še prav posebno uporabi, da se bo ljudsko petje tem bolj uveljavilo in utrdilo. To bo tem lažje, ker je ljudsko petje pri šmarnicah pri nas že od nekdaj v navadi in ljudje Marijine pesmi tudi najbolj znajo in najrajši pojo. Pravočasno naj se naroče še novi izvodi Cerkvene ljudske pesmarice, da bo imel po možnosti vsak vernik svoj izvod, ker le tako bodo mogli vsi peti. Že dosedanje izkušnje so pokazale, da so se ljudje takoj zelo radi oglasili v skupnem petju, kakor hitro so znali besedilo, in da počasneje napredujejo samo tam, kjer nimajo na razpolago dovolj pesmaric. Pesmarice se naročajo pri škofijskem ordinariatu, posamezen izvod stane 3 Din.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

Dušnopastirska oskrba naših izseljencev.

Veliko tisočev, najbrž stotisočev, naših slovenskih izseljencev se je v tujini versko popolnoma izgubilo. Tujih duhovnikov niso razumeli, lastnih slovenskih niso imeli, pa jim ni imel kdo lomiti kruha božje besede, in izvršil se je na njih naravni proces verskega izstradanja — odpadli so od vere. Pa odpadli niso sami, temveč tudi njih družine, celi rodovi, za vedno. Veliko teh nesrečnih slovenskih duš pa bi se bilo dalo rešiti, ko bi se

bila domovina o pravem času zavedla svojih dolžnosti do njih in mislila najprej na svoje domače misijone, na misijone med lastnimi brati.

Zadnja leta se je v tem oziru veliko predrugačilo. Veliko se je storilo in se še stori, da bi se naš slovenski živelj v tujini ohranil vsaj versko. Na poziv Družbe sv. Rafaela se je zadnja leta za naše izseljence veliko molilo, veliko mislilo, veliko pisalo, pa tudi veliko žrtvovalo. Priznanje in zahvala vsem gospodom duhovnikom, ki so pristopili k Družbi sv. Rafaela kot člani in ki so praznovali izseljeniško nedeljo v cerkvi, v dvorani in župniji. Vse to je prebudilo ljudstvo, da je začelo rajši žrtvovati tudi za lastne misijone in pomagati, da se bo vsaj zdaj rešilo, kar se rešiti da. Družbi sv. Rafaela je bilo s tem omogočeno, da je razvila živahnejše delo v pomoč našim izseljeniškim misijonarjem, začela izdajati majhen listič »Izseljeniški Vestnik«, ki naj tu doma drami zanimanje za to veliko in potrebno božje delo.

Vendar je pa še veliko dela neizvršenega. Južna Amerika s svojimi tisoči naših slovenskih duš je dobila te dni šele prvega slovenskega izseljeniškega duhovnika, g. Jožefa Kastelica, ki je odšel tja brez vsakega zagotovila, s čim se bo preživljal, brez zagotovila kake podpore.

Iz jugovzhodnih delov naše države prihajajo od dne do dne tužnejša poročila o verskem življenju in propadanju naših naseljencev v ondotnih rudnikih.

Da bi se pa za vse te kričeče dušnopastirske potrebe naših izseljencev smotreno in dovoljno poskrbelo in uredilo, je ustanovil škofijski ordinariat poseben škofijski izseljeniški sklad in poseben odbor, ki bo vzel vso to nalogo v svoje roke. Tozadeven odlok se glasi:

Škofijski ordinariat s tem ustanavlja v svrhu pospeševanja dušnopastirske oskrbe naših slovenskih izseljencev Škofijski Izseljeniški Sklad s pravili, kakor sledi:

§ 1. Pri škofijskem ordinariatu v Ljubljani se ustanovi v svrhu pospeševanja dušnopastirske oskrbe naših izseljencev poseben sklad, ki se imenuje »Škofijski Izseljeniški Sklad«.

§ 2. Namen tega sklada je:

1. zbirati mile darove in prispevke za dušnopastirske namene med našimi izseljenci;

2. skrbeti, da dobe slovenske izseljeniške nasebine svoje izseljeniške duhovnike;

3. tem izseljeniškim duhovnikom pomagati z denarnimi sredstvi pri njih veliki in težki nalogi.

§ 3. V Škofijski Izseljeniški Sklad se stekajo vsi darovi župnij in cerkvene zbirke po škofiji, kakor tudi darovi posameznikov.

§ 4. Upravo Škof. Izseljeniškega Sklada vodi poseben odbor petih odbornikov, v katerega imenuje škofijski ordinariat tri odbornike, Družba sv. Rafaela pa dva. Predsednika in blagajnika imenuje škofijski ordinariat izmed svojih treh zastopnikov.

§ 5. Odbor Škof. Izseljeniškega Sklada polaga vsako leto na praznik sv. Rafaela svoje račune škofijskemu ordinariatu in Družbi sv. Rafaela.

§ 6. Odbor vodi poslovanje in upravo Škof. Izseljeniškega Sklada po določilih in navodilih škofijskega ordinariata v Ljubljani.

Za predsednika tega sklada s tem škofijski ordinariat imenuje p. Kazimirja Zakrajška, O. F. M., za blagajnika g. Josipa Volca, stoln. kanonika v Ljubljani, in kot tretjega zastopnika g. Valentina Tomca, kateheta v Ljubljani.

Na svoji seji dne 6. marca je Družba sv. Rafaela imenovala v ta odbor kot zastopnika g. Julija Slapšaka, šolskega upravitelja, in g. A. Kastelica, župnika na Jesenicah.

Z ustanovitvijo tega Škofijskega Izselseniškega Sklada je bil storjen silno velik in dalekosežen korak naprej za versko oskrbo naših slovenskih izseljencev.

Ko se uprava Škofijskega Izselseniškega Sklada predstavlja gospodom duhovnikom škofije, prav lepo prosi vse za še večje sodelovanje in večjo gmotno podporo za dušnopastirske, misijonske namene med našimi slovenskimi izseljenci. Kristus Gospod je tudi izseljeniško življenje posvetil s tem, da je sam najnežnejša leta svojega bivanja med nami na svetu preživel kot izseljenec-begunec v tedanji Ameriki — v Egiptu. Zato bo gotovo obilno poplačal vse naše žrtve v ta namen.

V smislu določil škof. ordinariata v tem ustanovnem odloku naj se v prihodnje pošiljajo vse cerkvene zbirke in darovi na naslov blagajnika sklada, g. kanonika Josipa Volca, Pred škofijo št. 8, ali pa s položnicami škofijskega ordinariata z označbo »Izselseniški Sklad« na škofijski ordinariat.

Uprava Škofijskega Izselseniškega Sklada.

45.

Družba treznosti.

Bliža se god sv. Janeza Krstnika, družbenega patrona. Ta svetnik nam s svojim zgledom kliče, da bodimo trezni, da se varujemo opojnih pijač. Na njegov god ali nedeljo potem naj bi se vsi člani »Družbe treznosti« zbrali ter posvetovali, kaj bi se dalo v posameznih župnijah storiti proti strašnemu zlu — pijančevanju. Člani naj tisti dan pristopajo k mizi Gospodovi, govorniki naj pa bodre svoje poslušalce k lepemu, rednemu in treznemu življenju.

»Družba treznosti« je bila v ljubljanski škofiji na novo uvedena l. 1927. Goreči dušni pastirji so takoj spoznali pomembnost te družbe in so jo pričeli ustanavljati po svojih župnijah. Žal, da se to ni povsod zgodilo. Več ko polovica župnij še ni sledila temu lepemu zgledu. In vendar zahteva § 2. družbenih pravil: »Družba se mora ustanoviti v vsaki župniji.« Vestna dolžnost je torej vsakega dušnega pastirja, da to družbo v svoji župniji čimprej vpelje; če je pa že vpeljana, da jo živahno pospešuje.

Dušni pastirji, če hočete imeti lepo, čisto, trezno župnijo, ne plašite se tega truda.

Vsem župnijam se pošiljajo poročila v izpolnitev. Pristavlja se, da članarine ni treba več pošiljati, pač pa kako malo poljubno odškodnino za pravila novih članov. Pravila so vedno na razpolago v škof. pisarni. Prav tam se dobivajo tudi lepe barvaste sprejemnice po 2 Din.

Vodstvo Družbe treznosti.

46.

Št. 1720.

Nabirke za pogorelce.

Dne 17. marca t. l. je zadela vas Boršt v župniji Rakitna velika požarna nesreča, ko je ogenj uničil osmim posestnikom 17 objektov z vsem inventarjem, da so ob vso obleko, živež, krmo, gospodarsko orodje. Vsi so zavarovani za prav majhne zneske.

Na velikonočni ponedeljek, dne 17. aprila t. l., pa je pogorela vas Rogачice, župnija Škocijan pri Mokronogu. Desetim posestnikom je pogorelo 40 objektov z vsem, kar so imeli. Škoda je cenjena na preko dva milijona dinarjev.

Škofijski ordinariat naroča vsem cerkvenim predstojništvom, da oznajni cerkveno nabirko (darovanje ali v puščico) za te pogorelce. Nabrani denar naj se pošlje na škof. ordinariat.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

Ign. Nadrah,
gen. vikar.

47.

Red birmovanja

v ljubljanski stolnici o binkoštih.

I. Binkoštna nedelja:

a) **Dopoldne**: ob devetih (9. uri) pontifikalna škofova maša. Po končani maši ob desetih (10. uri) se prične birmovanje. Zadnji blagoslov sv. birme se podeli dvakrat, prvič ob enajstih (11. uri), drugič ob sklepu birmovanja;

b) **popoldne**: ob pol treh ($\frac{1}{2}$ 3. uri) slovesne večernice. Ob treh (3. uri) začetek birmovanja. Zadnji blagoslov sv. birme ob sklepu birmovanja. Po sv. birmi slovesne litanijske.

II. Binkoštni ponedeljek:

Ob desetih (10. uri) dopoldne slovesna maša. Po sv. maši, ob enajstih (11. uri) začetek birmovanja. Zadnji blagoslov sv. birme ob sklepu.

Opomba: Po vseh cerkvah v Ljubljani in na deželi naj se red birmovanja v nedeljo pred binkoštnimi oznani ljudem s prižnice. Gg. katehetje naj ga razglase tudi vsem birmancem. Posebej naj se botri opozore na to, da naj skrbe, da prejmejo birmanci tudi zadnji blagoslov, ki spada k obredu sv. birme. Znamenje za zadnji blagoslov se da z zakristijskim zvonom stolnice.

48.

Slovstvo.

Vital Vodšek: **Nedeljske misli**. Samozaložba (Loke, p. Zagorje ob Savi). Cena vez. izv. 32 Din. — V knjigi so zbrani povečini sestavki, ki jih je objavljala dnevnik »Slovenec« ob nedeljah in ki so že svoj čas vzbujali pozornost. Tu so sedaj na novo predelani, mnogo je pa novih. »Misli« so sodobne, moderne, včasih presenetljivo originalne. Z jedko resnico segajo v življenje posameznika in družbe. Jezik je izbrano lep, prav tako slog. Knjigo, ki je pri nas prva te vrste, toplo priporočamo. Z zanimanjem in pridom jo bo vsakdo bral zopet in zopet.

Vital Vodšek: **Sveta birma**. Založil škof. ordinariat v Ljubljani. Cena 2 Din. — Drobna knjižica (32 strani) v okusni obliki z lepo binkoštno sliko je namenjena birmancem. Vsebuje razlago o božjem življenju v milosti, o Svetem Duhu in o sveti birmi (milosti svete birme, obred, cerkvena določila), torej vse, kar je treba vedeti o tem danes tako važnem zakramentu. Naj bi to knjižico dobil v roke vsak birmanec, drag spomin mu bo

vedno. Vsem katehetom jo toplo priporočamo; naj jo takoj naroče za svoje učence.

Dr. Mihael Opek a: **Raztreseno klasje**. 24 različnih govorov. Založila prodajalna Ničman. Cena 24 Din, oz. 32 Din. — V knjigi so zbrani govori za razne nedelje in praznike. Izbrana vsebina in oblika, lastna vsem Opekovim govorom, odlikuje tudi to zbirko, ki se prav zato že sama priporoča.

Josip Lavt i ž a r: **Marijina božja pota v Evropi**. Šmarnice. Založil pisatelj (Rateče na Gorenjskem). — Že to, da je pisatelj obhodil vsa božja pota, popisana v knjigi, daje knjigi poseben čar. Poleg tega pa so tudi posamezni odstavki zelo zanimivi in poučni. Popise prepleta nauk o Mariji in njeni moči pri Bogu. Brez dvoma je knjiga dobro šmarnično berilo.

Dr. Ivan Tu l: **Zdravje bolnikov**. Molitvenik z obrednikom in šmarnicami za naše drage bolnike. Založila Katol. knjigarna v Gorici (Piazza Vittoria 11). Cena 10, oz. 12 lir. — Kakor pred dvema letoma izišla knjižica istega pisatelja »Kraljica vernih duš«, bo prav gotovo tudi ta povsod navdušeno sprejeta. Zlasti jo bodo z veseljem sprejeli bolniki, ki bodo v njej našli toliko lepega in tolažilnega. Obsega tudi obrednik, v katerem se nahajajo vse cerkvene molitve, ki jih opravlja duhovnik pri bolniku. Molitvenik obsega skoraj 700 strani. Je vsega priporočila vreden.

Dr. Rudolf Andrej k a: **Selški predniki dr. Janeza Ev. Kreka**. Rodoslovna in krajevnozgodovinska razprava. Izdala Leonova družba, v komisiji pri »Novi založbi« v Ljubljani. Cena 38 Din. — Knjiga je dragocen doprinos k biografiji našega velikega Kreka. Kar pa daje knjigi posebno vrednost, je to, da najdemo v njej metodiko raziskavanja krajevne zgodovine, kulture itd. Župnijski arhivi z listinami in matrikami, župnijske kronike nudijo vsakomur, ki ima kaj zmisla in veselja za raziskavanje naše zgodovine, toliko gradiva, da ni v zadregi, ako zna prav brati in iskati. Naj bi Andrejkovo knjigo naročili vsi župni uradi, ker jim bo vodilo za spisovanje narodove zgodovine.

Dr. Jakob Ž a g a r C. M.: **Umetnica veselja**. Založila Misijonska tiskarna v Grobljah. Cena 10 Din. — Knjižica obsega življenjepis tovarniške delavke Marjete Sinclair, ki je nekaj let po svoji smrti († 1925) vzbudila pozornost in zanimanje vsega katoliškega sveta in se zdi, da jo je Bog izvolil za drugo Malo Čvetko. Poleg življenjepisa Frassattija in življenjepisa mladega fanta v »Luči z gora« smo dobili sedaj življenjepis mladenke. V dobi, kakor jo živimo, so nam življenjepisi zglednih ljudi potrebni in noben dušni pastir ne more mimo njih. Naj bi našla ta knjižica odprto pot v mladi ženski svet tudi pri nas.

49.

Št. 1808.

Konkurzni razpis.

S tem se razpisujeta župniji:

Rovte v vrhniški dekaniji in

Žiri v loški dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti in poslati na škof. ordinariat v Ljubljani.

Rok za vlaganje prošenj se zaključí 15. junija 1933.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1933.

† Gregorij,
škof.

Škofijska kronika.

Umeščena sta bila: Franc Zajc, župnik v Tomišlju, dne 3. aprila 1933 na župnijo Črmošnjice, in Anton Porenta, župni upravitelj na Vačah, dne 21. aprila 1933 na župnijo Vače.

Podeljena je bila župnija Tomišelj Jožefu Murnu, kuratu v Trnju na Krasu, ki je bil na župnijo umeščen dne 3. aprila 1933, in župnija Podlipa Ignaciju Skobe, kaplanu na Vrhniki.

Prezentiran je bil na župnijo Št. Rupert Peter Flajnik, vikar-pomočnik istotam.

Resigniral je na župnijo Žiri ondotni župnik Jožef Logar.

Imenovani so bili: Karel Plot, kaplan v Ribnici, za upravitelja župnije Banjaloka; Ivan Pečnik, kaplan v Žireh, za upravitelja te župnije; Franc Klopčič, kaplan v Kočevju, za upravitelja župnije Osilnica; Franc Markež, kaplan v Zagorju ob Savi, za upravitelja župnije Vinica; Jožef Cegnar, župnik v Smledniku, za ekskurendo-upravitelja župnije Trboje, in Franc Lambert Ramšak, župni upravitelj na Vrhju sv. Treh Kraljev, za ekskurendo-upravitelja župnije Rovte.

Premeščeni so bili kot kaplani: Jožef Klemenčič iz Šmartna pri Litiji na Vače, Leon Kristanc iz Št. Petra pri Nov. mestu v Ribnici, Anton Ronko iz Toplice v Poljane nad Škofjo Loko, Franc Tom iz Poljan nad Škofjo Loko v Toplice in Martin Starec iz Trebnjega v Št. Peter pri Novem mestu.

V Argentino med jugoslovanske izseljence je šel pastirovat duhovnik Jožef Kastelic.

Umrli so: Lovro Kos, župni upravitelj na Vinici, dne 30. marca 1933 v starosti 45 let; Ivan Cuderman, župni upravitelj v Trbojah, dne 7. aprila 1933 v starosti 68 let (pokopan na Trsteniku); Matej Sušnik, župnik v Rovtah, dne 16. aprila 1933 v starosti 57 let; Franc Zega, župni upravitelj v pok., v Oštreu, dne 16. aprila 1933 v starosti 66 let in Janez Pirkovič, župnik v Osilnici, dne 28. aprila 1933 v starosti 39 let. — Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,

dne 10. maja 1933.

Ign. Nadrah,

gen. vikar.

Jože Jagodic,

v. d. ravn.

Vsebina: 33. Uvedba obrednika v slovenskem jeziku. — 34. Določila za izredno sveto leto. — 35. Odstupki za angelovo češčenje. — 36. Odstupki ob zvonjenju v petek. — 37. Poročilo o konferenci dekanov. — 38. Oratio imperata. — 39. Vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa. — 40. Sprejem v škof. duhovsko semenišče. — 41. Razglas o sprejemu v zavod sv. Stanislava. — 42. Cerkevni in nadarbinski gozdi. — 43. Poročila o cerkvenem ljudskem petju. — 44. Dušnopastirska oskrba naših izseljencev. — 45. Družba treznosti. — 46. Nabirke za pogorelce. — 47. Red birmovanja v stolnici. — 48. Slovstvo. — 49. Konkurzni razpis. — 50. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škofijski ordinariat (Ignacij Nadrah). — Odgovorni urednik: Jože Jagodic.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.